

КАДРЫ БДУ ДЛЯ ЕУ

Міжнародная аўдытарска-кансалтынгавая кампанія ЕУ уваходзіць у топ-5 па колькасці размеркаваных выпускнікоў БДУ

Стар. 2

НОВАЯ СПЕЦЫАЛЬНАСЦЬ «РЭПІЭНАЗНАЎСТВА»

Новыя эксперты дапамогуць эканоміцы і дыпламатычным зносінам Беларусі

Стар. 3

ПА ЛЮБОВІ ДА СВАЁЙ ПРАФЕСІІ

У БДУ абралі «Жанчын года»
Знаёмцеся з пераможцамі!

Стар. 4–5

НОВЫЯ МАТЭРЫЯЛЫ Ў ХІМІЧНЫХ ДАСЛЕДАВАННЯХ

Інтэрв'ю з загадчыкам кафедры
электрахіміі Яўгенам СТРАЛЬЦОВЫМ

Стар. 7

Газета Беларускага дзяржаўнага ўніверсітэта

www.gazeta.bsu.by

УНІВЕРСІТЭТ

Пераможца V і XV Нацыянальных конкурсаў друкаваных СМІ «Залатая літара» ў намінацыях «Найлепшая шматтыражная газета», «Найлепшыя матэрыялы навуковай, навукова-папулярнай тэматыкі»

19 мая 2021 года, № 8 (2245)

Вялікі падзвіг па-за часам

Фота Васіля КУЗЬМІЧУКА

Дзень Перамогі – гэта свята, калі віншуюць герояў, якія прайшлі ўсе жахі вайны, і ўспамінаюць тых, хто сышоў і не вярнуўся.

БДУ таксама памятае. 3 нагоды 76-ай гадавіны заканчэння Вялікай Айчыннай вайны супрацоўнікі і студэнты ўрачыста ўсклалі кветкі. Пад акампанемент духавога аркестра Мінскага ўпраўлення МНС гучалі любімыя ўсімі ваенныя песні. Сардэчна павіншаваў ветэранаў са святам рэктар БДУ **Андрэй Кароль**. Па яго словах, у кожнага чалавека, як і ў народа, ёсць душа – значыць, ёсць памяць. І ў ёй заўсёды знойдуцца моманты, калі трэба схіліць галаву і памаўчаць для таго, каб ушанаваць вялікі падзвіг, які не залежыць ад часу. «У мінулы раз я прасіў ветэранаў захаваць сябе і быць тут. Але, на жаль, з 16 чалавек, удзельнікаў Вялікай Айчыннай вайны, засталася 12. Мы ўдзячныя ўсім ім за магчымасць адчуць датычнасць да тых гістарычных падзей», – адзначыў рэктар. Ён пажадаў ветэранам здароўя, сілы духу, штодзённага пазітыву і радаваць нас сваёй прысутнасцю. Таксама рэктар заклікаў супрацоўнікаў і студэнтаў захаваць гэтую памяць, зрабіўшы правільныя высновы з падзей, якія нам заўсёды дае гісторыя, і далей развіваць універсітэт як пэўны запавет мужных продкаў.

Старшыня прафкама **Уладзімір Сувораў** адзначыў, што сімвалам Вялікай Перамогі з'яўляецца помнік загінулым работнікам і студэнтам БДУ. Дзякуючы нашым гісторыкам, якія зрабілі велізарную працу, ён перастаў быць безназоўным. Стала вядома болей як пра сто работнікаў і студэнтаў, якія загінулі ў гады Вялікай Айчыннай вайны, дзе яны пахаваны. Пасродкам віртуальнай таблічкі кожны можа пазнаёміцца з гісторыяй, аживіць у памяці тых падзей. Адчуць натхненне і ўдзячнасць тым людзям.

Ад студэнтаў прагучалі вершы, песні. Старшыня студэнцкага прафбюро ФСК **Маргарыта Чаховіч** ад імя маладога пакалення таксама звярнулася да ветэранаў. Па яе словах, гэты дзень – сімвал нязломнасці духу нашага народа і гераічнасці. «Маладое пакаленне шануе герояў, якія прайшлі праз цяжкія выпрабаванні, абараняючы нашу Радзіму. Мы – спадкаемцы Вялікай Перамогі. І таму для нас гэта вялікі гонар і сур'ёзная адказнасць. Кожны студэнт нашага ўніверсітэта імкнецца да таго, каб падзеі той вайны больш ніколі не паўтарыліся. Ваш падзвіг – прыклад для ўсіх нас. Хачу працытаваць Р. Раждзественскага: „Памятайце. Праз стагоддзі, праз гады. Памятайце. Пра тых, хто не вернецца ніколі. Памятайце“. Дзякуй вам, са святам!»

Удзельнік ВОВ **Альберт Котаў** павіншаваў універсітэт з надыходзячым 100-годдзем. Прыгадаў бацькоў-заснавальнікаў, якімі былі людзі з розных куткоў Савецкага Саюза, але больш за ўсё гэта былі нашы, беларусы: Мітрафан Доўнар-Запольскі, Якуб Колас. Ён быў асабіста знаёмы з Мікалаем Нікольскім, выхадцам з Расіі, а таксама з акадэмікам Уладзімірам Перцавым. «Вучылі яны нас больш нават не на лекцыях, а між лекцый, пасля лекцый. Такое было першае пакаленне. І яны далі нам ежу для роздуму, для разумення гісторыі», – адзначыў Альберт Іосіфавіч.

Яго настаўнікамі былі гісторыкі Салачкін, Сідарэнка і іншыя – франтавікі, партызаны. Тады яны амаль не расказвалі пра вайну. Відаць, справа ў сціпласці і болі ад успамінаў. Нават Дзень Перамогі ўпершыню пачалі адзначаць толькі ў 65-м годзе!

«Галоўнае для мяне як для гісторыка – гэта захаванне памяці для наступных пакаленняў. З 1955 года я працую ва ўніверсітэце, разам з Лаўрэнціем Абецэдарскім стваралі музей. Пажадаю нашым цяперашнім і будучым студэнтам, каб яны былі сапраўднымі грамадзянамі сваёй краіны».

Ганна КАЗАКОВА

Міжнародная аўдытарска-кансалтынгавая кампанія EY уваходзіць у топ-5 па колькасці размеркаваных выпускнікоў БДУ. Тут працуюць не толькі спецыялісты гуманітарна-эканамічнага профілю, але і інжынерна-матэматычнага кірунку. Пра ўмовы, спецыфіку працы мы пагаварылі з кіраўніцтвам і маладымі спецыялістамі.

Каштоўнасць – людзі

Кампанія EY (AAT «Эрнст энд Янг») аказвае паслугі ў галіне аўдыту, падаткаў, бухгалтэрыі, кансультацыі ў сферы інфармацыйных тэхналогій і кіравання персаналам. Яна ўваходзіць у «вялікую чацвёрку» (Big-4) аўдытарскіх кампаній свету. 300 000 чалавек у калектыве па ўсім свеце, 728 офісаў у 150 краінах і 20 гадоў у Беларусі. Цяпер у штаце мінскага офіса працуе больш за 600 чалавек.

– EY з’яўляецца найбуйнейшай сярод аўдытарскіх кампаній у Беларусі па колькасці кліентаў, супрацоўнікаў, выручцы. З 2010 года ў

Мінску адкрыты і функцыянуе Minsk Delivery Center, сёння мы працуем з офісамі кампаніі з СНД і Цэнтральнай, Паўднёвай і Усходняй Еўропы, – распавядае **Іван СТАНКЕВІЧ**, дырэктар па аўдыце, асацыяваны партнёр, кіраўнік групы па развіцці цэнтраў падтрымкі ў рэгіёне CESA. – Нароўні з традыцыйнымі паслугамі ў сферы аўдыту спецыялісты нашага офіса паўнаважна прыцягваюцца ў падатковыя, бухгалтарскія праекты, у тым ліку ў кансультацыйныя паслугі ў галіне IT і кіравання персаналам. Дзякуючы такой спецыфіцы нашы спецыялісты працуюць у мультынацыянальных камандах, атрымліваюць досвед міжнародных зносін.

Такая шырокая лінейка нашых паслуг патрабуе спецыялістаў не толькі эканамічнага, але і тэхнічнага, матэматычнага, фізічнага профіляў.

У 2010 мы пачалі актыўна працаваць са студэнтамі выпускных курсаў. Штогод мы прымаем у кампанію 100-120 такіх студэнтаў, у тым ліку па размеркаванні студэнтаў бюджэтнай формы навучання. Яны могуць праходзіць у нас летнюю і перададдипломную практыку, а таксама сумяшчаць вучобу на выпускным курсе і працу дзякуючы гнуткаму графіку. Мы аплываем студэнтам дні іспытаў у перыяд сесіі, дзяржаўных іспытаў і дзень абароны дыплама.

Выпускнікі БДУ ў тым ліку запатрабаваны ва ўсіх нашых сэрвісных лініях. Студэнты маюць добрую фундаментальную базу адукацыі. Практика паказвае, што маладыя спецыялісты становяцца прафесіяналамі, якія аб’яднаны глабальнай мэтай кампаніі –

КАДРЫ БДУ ДЛЯ EY

«удасканальваючы бізнес, паляпшаем свет».

Адной з асноўных каштоўнасцяў кампаніі з’яўляюцца людзі. Мы ствараем магчымасці для іх прафесійнага росту і развіцця. Як прыклад, наша кар’ерная лесвіца, кожная прыступка якой паказвае зразумелыя асаблівасці перспектывы для супрацоўнікаў, незалежна ад іх сэрвіснай лініі.

Навучанне і развіццё супрацоўнікаў – адзін з галоўных прыярытэтаў кампаніі. У 2020 годзе на навучанне супрацоўнікаў EY па ўсім свеце было адведзена 13 млн гадзін. Кампанія выдаткавала больш за 500 млн долараў ЗША на навучанне, замацоўваючы яго вынікі коўчынгам і даючы магчымасці для развіцця неабходных навыкаў і набыцця новага прафесійнага досведу. Стажыроўка па студэнцкай праграме ці пастаянная праца – у EY вы заўсёды знойдзеце для сябе магчымасць расці, вучыцца і стаць лідарам.

Кожнаму – старэйшага брата!

Пра тое, як патрапіць на стажыроўку і размеркаванне, што чакае студэнтаў у кампаніі, дзеліцца **Іна СУРАВІЦКАЯ**, менеджер па аўдытарскіх паслугах. З ёй знаёмы кожны, хто працуе і стажыруецца ў аддзеле аўдыту.

– Старт кар’еры ў аўдыце пачынаецца са стажыроўкі: 3 месяцы рэальных аўдытарскіх задач на аўдытарскіх праектах. Ёсць два наборы ў год: сярэдзіна восені і пачатак студзеня. У залежнасці ад сваёй навучальнай напружанасці студэнты могуць абраць найбольш зручную дату старту працы. Стажыроўка заўсёды пачынаецца з тыднёвага курса трэнінгаў, дзе падрабязна распавядаюць, чым

трэба будзе займацца. Гэта значыць не абавязкова першапачаткова валодаць глыбокімі ведамі ў сферы фінансаў і бухгалтарскага ўліку, галоўнае – жаданне вучыцца і развівацца. Таму студэнты не толькі эканамічных спецыяльнасцяў могуць прыходзіць на стажыроўку. Ваша спецыяльнасць не галоўнае, для паспяховай кар’еры ў аўдыце важнейшае імкненне спасцігаць штосьці новае.

Па сутнасці стажыроўка – гэта выпрабавальны тэрмін. Навабранцы глядзяць, што такое аўдыт на практыцы, а мы глядзім на іх. Калі па заканчэнні выпрабавання іх усё задавальняе і пры гэтым яны атрымалі добрыя адзнакі і водгукі за выкананымі заданнямі, мы прапануем ім працягнуць кар’еру ў EY.

Кожны год мы прымаем каля 100 чалавек у аддзел аўдыту. Першы год – самы цяжкі для іх, таму мы распрацавалі дадатковыя меры, каб адаптацыя прайшла камфортна. Напрыклад, кожнаму пачаткоўцу мы даём т. зв. старэйшага брата ці сястру, якія далучыліся да кампаніі год таму і ведаюць, што да чаго. Старэйшыя супрацоўнікі кампаніі раз у два тыдні даюць падрабязны водгук пра працу стажора, пра яго моцныя бакі і сферы для паляпшэння.

Мы гатовы даць размеркаванне тым, хто паспяхова прайшоў выпрабавальны тэрмін і вучыцца на бюджэце. Кампанія дае магчымасці для развіцця ў іншых прафесійных сферах. Калі па заканчэнні тэрміну супрацоўніка зацікавілі іншыя аддзелы, ён заўсёды можа паспрабаваць перавесціся ў іх, не праходзячы дадатковую стажыроўку. Статус міжнароднай кампаніі і дзеючая праграма EY Mobility дазваляе разглядаць для працы іншыя офісы. У нас ёсць выпадкі пераводу як у блізкае замежжа, краіны СНД, так і розныя краіны Еўропы і ЗША.

Мы рады вітаць студэнтаў і выпускнікоў БДУ ў нашай камандзе, бо акрамя добрай акадэмічнай базы ў іх ёсць тое, што мы шукаем у супрацоўніках. Гэта выразае разуменне: немагчыма ўсё вывучыць адразу і спыніцца на гэтым узроўні. Трэба развівацца ў прафесіі, а сутыкаючыся з пытаннямі, не апускаць рукі, а думаць, як іх можна вырашыць.

Развіццё асобы і праактыўнасць

Рады ў кампаніі і тым, хто вучыцца на тэхнічных спецыяльнасцях. У рукі кіраўніка EY Digital, старшага менеджара практыкі бізнес-кансультавання **Кірыла ДОМНІЧА**, трапляюць тыя, хто хоча займацца стварэннем лічбавых рашэнняў, інтэлектуальнай аўтаматызацыяй і распрацоўкай праграмных робатаў, а таксама кансалтынгам і аўдытам у галіне інфармацыйных тэхналогій.

– У нас працуе вялікая колькасць выпускнікоў БДУ – каля траціны (33 %), яны праходзяць сур’ёзны адбор (тэсты на логіку, англійская мова, праграмаванне для распрацоўшчыкаў або спецыяльныя IT-тэсты для IT-аўдытараў ці IT-кансультантаў), вытрымліваюць канкурэнцыю і потым выдатна праяўляюць сябе ў працы, – гаворыць Кірыл. – Новыя супрацоўнікі, якія да нас прыходзяць, займаюцца распрацоўкай, IT-аўдытамі, удзельнічаюць у распрацоўцы стратэгіі для арганізацыі. Напрыклад, калі мы распрацоўваем IT-стратэгію для буйной кампаніі, мы распрацоўваем дэталізаваны план змен на 3 гады, накіраваны на лічбавізацыю бізнесу і павышэнне яго эфектыўнасці.

Ад супрацоўнікаў чакаем умення засвойваць велізарную колькасць інфармацыі, працаваць у камандах, выдатную англійскую мову. Для нас важна, каб супрацоўнікі непарыўна самаўдасканальваліся, былі праактыўнымі і адказнымі. Мы можам даць ім досвед працы ў буйной міжнароднай кампаніі з працяглай гісторыяй, сур’ёзнай карпаратыўнай культурай, магчымасць кожнаму праявіцца як асобе і прафесіяналу.

Дар’я КУРАЧКІНА, выпускніца Інстытута бізнесу БДУ (2019):

– Я атрымала спецыяльнасць «бізнес-адміністраванне», працую экспертам аддзела аўдыту. У EY я з пачатку 4 курса, ужо 2,5 года. У кампаніі я набывала першыя працоўны досвед, сумяшчаючы з заканчэннем універсітэта. Свет настолькі хутка развіваецца, што немагчыма атрымаць усе неабходныя для працы веды, аднак універсітэт заклаў падмурак, базавыя навыкі, на якія я, цаглінка за цаглінкай, накладваю практычныя веды.

У БДУ я атрымала рознабаковую адукацыю: былі прыкладныя дысцыпліны, як бухгалтарскі і кіраўнічы ўлік, так званыя hard skills, набываліся сацыяльныя і камунікацыйныя навыкі. Усё гэта потым спатрэбіцца ў працы і з’яўляецца вялікай перавагай.

У кампаніі мяне прывабілі яе глабальнасць і магчымасці кар’ернага росту, зразумелыя і празрыстыя перспектывы. Сюды можна прыйсці без досведу працы, і гэта проста выдатны старт для кар’еры. Для нас правялі ўступныя трэнінгі, дзе ўжо за першы тыдзень я атрымала веды і навыкі, якія прымяняла ў працы, а для адаптацыі стварылі вельмі камфортныя ўмовы. Хачу адзначыць дружны калектыв кампаніі, усе супрацоўнікі маладыя, сярэдні ўзрост – 25 гадоў. Псіхалагічна лягчэй падысці да любога спецыяліста, мне дапамогуць і не пакінуць сам-насам з праблемай.

Глеб ФЕРАНЦ, выпускнік механіка-матэматычнага факультэта (2019):

– Я атрымаў спецыяльнасць «камп’ютарная матэматыка і сістэмны аналіз», працую экспертам аддзела аўдыту. У сваёй працы мы правяраем фінансавую справаздачнасць кліентаў з мэтай выражэння незалежнага меркавання аб сапраўднасці гэтай справаздачнасці. Цяпер я працую на праекце з міжнароднай кампаніяй-рытэйлерам, займаюся data-аналітыкай і сістэмным аналізам працэсаў кампаніі.

Вывучаныя ва ўніверсітэце матэматыка і статыстыка мне вельмі дапамаглі ў правядзенні аўдыту. У студэнцкія гады я арганізоўваў мерапрыемствы студэнцкага саюза, мне заўсёды было важна прыносіць у любую дзейнасць нешта сваё. У EY мяне зацікавіла тое, што я магу абмеркаваць з калегамі і прапанаваць рашэнне тэхнічных задач, напрыклад, распрацаваць стратэгію ці напісаць робата. Магчымасць рэалізаваць гэта ў працы і па-за працай ёсць у кожнага супрацоўніка.

Надзея МАРХЕЛЬ

Новая спецыяльнасць «рэгіёназнаўства»

Як эксперты па рэгіёназнаўстве дапамогуць эканоміцы і дыпламатычным зносінам Беларусі

На гістарычным факультэце БДУ з 2021 года студэнты змогуць комплексна вывучаць культурныя, рэлігійныя, сацыяльныя, лінгвістычныя, дэмаграфічныя, эканамічныя і палітычныя асаблівасці розных краін у мінулым і на сучасным этапе.

«Рэгіёназнаўства» суадносіцца з такімі ўжо існуючымі спецыяльнасцямі, як «міжнародныя адносіны», «лінгвакраіназнаўства», «сусветная эканоміка», «культуралогія» і «паліталогія», але ўсё ж прадугледжвае іншы падыход да адукацыйнага працэсу. Пра тое, чаму падзея важная не толькі для ўніверсітэта, але і арганізацый і прадпрыемстваў па ўсёй краіне, а таксама пра магчымасці, якія адкрываюцца перад выпускнікамі, мы пагаварылі з дэканам гістарычнага факультэта **Аляксандрам КАХАНОЎСКИМ**.

Міжнародная папулярнасць і перадумовы: чаму паўстала неабходнасць адкрыцця новай спецыяльнасці?

Праца над адкрыццём новай спецыяльнасці пачалася ўвесну 2020 года. На першым этапе быў вывучаны досвед шэрагу замежных адукацыйных цэнтраў Расіі, Казахстана, Польшчы, Літвы, Чэхіі, Германіі, у якіх склаліся традыцыі падрыхтоўкі спецыялістаў-рэгіёназнаўцаў са сваёй спецыфікай. Да прыкладу, у расійскіх універсітэтах будучыя спецыялісты засяроджаны галоўным чынам на вывучэнні ўнутраных рэгіёнаў краіны. У БДУ акцэнт будзе зроблены на міжнародным рэгіёназнаўстве.

Кожны рэгіён мае свае асаблівасці. Нават у працы з еўрапейскімі дзяржавамі трэба звяртаць увагу на спецыфіку. Яшчэ больш ва ўзаемадзеянні з Усходам ці Лацінскай Амерыкай. Калі экспертныя прадпрыемствы не ўлічваюць спецыфіку той ці іншай краіны і адпраўляюць туды прадукцыю, яны могуць сутыкнуцца з праблемамі, прычым выдатковымі. Напрыклад, з-за непажаданага колеру на ўпаковачным матэрыяле часам неабходна адклікаць пастаўку. З дапамогай высокакваліфікаваных экспертаў такіх складанасцяў можна пазбегнуць цалкам.

Перш за ўсё спецыяльнасць унеслі ў агульнадзяржаўны класіфікатар, уключылі ў пералік на першай і другой ступенях вышэйшай адукацыі і прысвоілі ёй пэўны шыфр. Затым быў падрыхтаваны асобны пакет дакументаў, які пацвярджае неабходны ўзровень кваліфікацыі БДУ.

Міждысцыплінарнасць і разнастайнасць напрамкаў: пра галоўныя асаблівасці адукацыйнага працэсу

Падрыхтоўка па новай спецыяльнасці ўключае вывучэнне дзвюх замежных моў,

але асноўны акцэнт зроблены на ведах рэгіёна – як яго старажытнай гісторыі і археалогіі, так і сучасных эканомікі, палітыкі, культуры, сістэм ідэнтыфікацыі насельніцтва і ментальных асаблівасцяў.

Са студэнтамі будуць працаваць выкладчыкі гістарычнага, філалагічнага, юрыдычнага факультэтаў, а таксама ФМА і факультэта географіі і геаінфарматыкі.

Узровень кваліфікацыі выкладчыкаў гістарычнага і іншых факультэтаў БДУ дастатковы для паўнаважнай падрыхтоўкі па рэгіёназнаўстве. У планах – запрашэнне спецыялістаў-практыкаў з іншых навучальных і навуковых устаноў.

Выпускнікі, якія разумеюць гісторыкакультурнае, этнічнае, канфесійнае і эканамічнае асяроддзе таго ці іншага рэгіёна, змогуць займацца экспертнай дзейнасцю і ў органах дзяржаўнага кіравання, і ў навукова-аналітычных установах, і на экспертна арыентаваных прадпрыемствах. На гістарычным факультэце актыўна працуюць над магчымасцю праходжання практыкі студэнта непасрэдна ў рэгіёне, які вывучаецца.

У залежнасці ад фарміравання прывычак і інтарэсаў нашай краіны акцэнт можа быць зроблены на розныя рэгіёны. І на Блізкі Усход, і на Афрыку, і на Лацінскую Амерыку.

Акрамя абавязковых дысцыплін, рэгламентаваных Міністэрствам адукацыі, навучальны план складаецца з новых профільных прадметаў: «Сацыяльныя працэсы ў краінах рэгіёна», «Культурная спадчына і

турыстычны патэнцыял краін рэгіёна», «Менталітэт, традыцыі і рэлігіі рэгіёна», «Эканоміка і географія краін рэгіёна» і інш.

Цікавасць з боку абітурыентаў і планы: ці стане новая спецыяльнасць папулярнай сярод студэнтаў?

На першай ступені заплававана 10 бюджэтных і 10 пазабюджэтных месцаў. У залежнасці ад запатрабаванняў нацыянальнай эканомікі і рынку працы ў наступным годзе гэтыя лічбы могуць быць павялічаны ці захаваны на ранейшым узроўні.

На другой ступені цяпер заплававаны адзін профіль. Гэта краіны і рэгіёны Новага свету і старажытнага свету. Цэнтрам фокусу будзе, безумоўна, Кітай. У гэтым напрамку ў гістарычнага факультэта ёсць папярэднія дамоўленасці з Інстытутам кітаязнаўства імя Канфуцыя пра падтрымку ў моўнай падрыхтоўцы. Акрамя таго, на другой ступені ідзе праца над англамоўным профілем для замежных студэнтаў, які прадугледжвае вывучэнне культурных і гістарычных традыцый Усходняй Азіі і Усходняй Еўропы.

Нават першапачатковая спроба распаўсюджвання інфармацыі пра «рэгіёназнаўства» выклікала водгукі, але пра папулярнасць спецыяльнасці можна казаць толькі па выніках уступнай кампаніі. На гістарычным факультэце разлічваюць на вялікую цікавасць сярод студэнтаў.

Кацярына КАРДАШ

Візітоўка спецыяльнасці «рэгіёназнаўства»

Новая для Беларусі спецыяльнасць, якая прадугледжвае міждысцыплінарную навучальную праграму.

План прыёму на 2021/2022 навучальны год: 10 месцаў на бюджэтную форму навучання, 10 месцаў на платную форму навучання.

Форма навучання: вочная (дзённая).

Тэрмін навучання: 4 гады.

Спецыялісты, якія прайшлі навучанне па праграме спецыяльнасці «рэгіёназнаўства», атрымаюць комплексныя веды асаблівасцяў гістарычнага развіцця і сацыякультурнай спецыфікі таго ці іншага рэгіёна, а таксама міжнароднага палітычнага і эканамічнага становішча. Такія эксперты будуць запатрабаваны ў:

- упраўленнях і самакіраваннях;
- дыпламатычных прадстаўніцтвах і консульскіх установах;
- кансалтынговых і аналітычных цэнтрах дзяржаўных і прыватных карпарацый, арыентаваных у першую чаргу на экспарт тавараў і паслуг;
- турыстычных агенцтвах.

НАШЫ ЮБІЛЯРЫ

09 мая Любечкая Кацярына Пятроўна, загадчык кафедры рускай мовы як замежнай у прафесійным навучанні

15 мая Балашчанка Віталь Уладзіміравіч, дацэнт кафедры геаметрыі, тапалогіі і метадзікі выкладання матэматыкі

15 мая Жумар Павел Уладзіміравіч, дацэнт кафедры геадэзіі і космааэракартаграфіі

17 мая Фалейчык Барыс Віктаравіч, дацэнт кафедры вылічальнай матэматыкі

19 мая Каваленка Мікалай Сямёнавіч, прафесар кафедры агульнай матэматыкі і інфарматыкі

19 мая Смірноў Мікалай Аляксеевіч, дацэнт кафедры філасофіі і метадалогіі навукі

21 мая Ціванюх Міхаіл Сяргеевіч, дэкан фізічнага факультэта

22 мая Шчаглова Наталля Леанідаўна, дацэнт кафедры дыферэнцыяльных ураўненняў і сістэмнага аналізу

27 мая Часалін Уладзімір Іванавіч, дацэнт кафедры функцыянальнага аналізу і аналітычнай эканомікі

28 мая Анохіна Вера Сцяпанавіч, загадчык навукова-даследчага сектара, біялагічны факультэт

30 мая Сарна Аляксандр Янісавіч, дацэнт кафедры сацыяльнай камунікацыі

АБ'ЯВЫ

ІНСТЫТУТ ТЭАЛОГІІ ІМЯ СВЯТЫХ МЯФОДЗІЯ І КІРЫЛА БДУ АБ'ЯВЛЯЕ КОНКУРС НА ЗАМЯШЧЭННЕ ПАСАДЫ:

ПРАФЕСАРА КАФЕДРЫ багаслоўя.
Тэрмін конкурсу – адзін месяц з дня апублікавання аб'явы.

Адрас: 220030, г. Мінск, пр. Незалежнасці, 24, каб. 209, тэл. +375 (17) 327-55-71

ІНСТЫТУТ БІЗНЕСУ БДУ АБ'ЯВЛЯЕ КОНКУРС НА ЗАМЯШЧЭННЕ ПАСАДЫ:

ПРАФЕСАРА КАФЕДРЫ лічбавых сістэм і тэхналогій – 1.

ДАЦЭНТАў КАФЕДРАў: бізнес-адміністравання – 3; маркетынгу – 1; лагістыкі – 1; лічбавых сістэм і тэхналогій – 2.

СТАРШЫХ ВЫКЛАДЧЫКАў КАФЕДРАў: маркетынгу – 1; лагістыкі – 1; лічбавых сістэм і тэхналогій – 1; прававых і гуманітарных дысцыплін – 1; бізнес-адміністравання – 1.

Тэрмін конкурсу – адзін месяц з дня апублікавання аб'явы.

Адрас: 220004, г. Мінск, вул. Шпалерная, 7, тэл. 3060027, 3060028
e-mail: sbmt@sbmt.by; http://www.sbmt.by

ДА ЎВАГІ

РЫБАЛКА – ВЫДАТНЫ ВІД АКТЫўНАГА АДПАЧЫНКУ

Але існуе рэальная небяспека паражэння электрычным токам пры набліжэнні або дотыку лёгкай ці вудай да правадоў ліній электраперадачы. Пры гэтым атрымлівае электратраўму не толькі сам рыбак, але і тыя, хто знаходзіцца побач.

Небяспека электрычнасці ў тым, што часам не патрабуецца нават прамого кантакту з токаводучымі часткамі электраабсталявання. Каб прадукцілі няшчасныя выпадкі, усталёўваюцца ахоўныя зоны электрычных сетак. У месцах пераходу паветраных ліній электраперадачы праз вадаёмы – на адлегласці для ліній напружаннем да 20 кВ – 10 м, 35 кВ – 15 м, 110 кВ – 20 м.

Падыходзячы да паветраных ліній электраперадачы любога напружання, пераканайцеся, што на шляху няма правадоў, якія правялілі ці абарваліся. Пры іх выяўленні варта арганізаваць ахову месца пашкоджання, папярэдзіць усіх пра небяспеку і неадкладна паведаміць пра пашкоджанне дыспетчару электрасетак.

Дзяржаўны інспектар па энергетычным і газавым наглядае Валерый Цюрын

БДУ ў СМІ БЕЛАРУСІ

Пра выяўленне навукоўцам БДУ нетыповага для Беларусі шкодніка дэкаратыўных раслін – БелТА, vziasda.by, rgazeta.by, mlyn.by, gr.by (14.04).

Стварэнне навукоўцамі ўніверсітэта спектрадыяметра для даследавання атмасферы Зямлі з космасу – БелТА, «Інтэрфакс», rg.ru, kr.by (26.04), радыё «Юністар» (02.05).

Распрацоўка навукоўцамі БДУ тэхналогіі па аднаўленні забруджаных нафтапрадуктамі грунтаў – БелТА, «Інтэрфакс», Беларусь-1, edu.gov.by (04.05).

Старт прыёмнай кампаніі ў Ліцэі БДУ – БелТА, vziasda.by, «Спадарожнік», «Мінск-навіны», soyuz.by, mail.ru, rgazeta.by, aif.by (12.04), радыё «Мінск» (21.04).

Першы фэст скандынаўскай хады ў БДУ – БелТА (20.04), vziasda.by (21.04), «Інтэрфакс», радыё «Мінск» (22.04).

Адкрытая алімпіяда па географіі для старшакласнікаў ва ўніверсітэце – БелТА, sb.by, «Мінск-навіны», «Экапрэс» (03.05).

Мадэляванне працы структур ААН у БДУ – БелТА, sb.by, vitebsk-region.gov.by (14.04), «Экапрэс» (15.04).

Паводле інфармацыі прэс-службы БДУ

Па любові да сва

Конкурс «Жанчына года БДУ», які быў прысвечаны 100-годдзю ўніверсітэта, можна смела назваць аглядам адданасці працы, навуковага досведу, элігантнасці, душэўнасці і розуму. З 45 фіналістак журы вызначыла пераможцаў у пяці намінацыях: «Найлепшы работнік», «Навуковая праца», «Праца са студэнтамі», «Навучальна-метадычная праца», «Кіраўнічая праца». Арганізатары распавялі нам пра задуму маштабнага мерапрыемства, а ўдзельніцы – пра грамадскае прызнанне.

Ірына КАЗАКОВА, старшыня ГА «Саюз жанчын БДУ».

– Першы раз конкурс «Жанчына года БДУ» быў праведзены да 95-годдзя ўніверсітэта ўнутры нашага грамадскага аб'яднання. Зразумелі, што падобныя мерапрыемствы могуць стаць добрай традыцыяй да святочных дат універсітэта. Да 100-годдзя БДУ вырашылі зрабіць конкурс больш маштабным і прапанаваць ганаровымі дыпламамі, падрыхтаваць каштоўныя падарункі, кветкі, а таксама канцэртную праграму. Хай гэтая традыцыя захавецца, бо цудоўных жанчын у сценах універсітэта шмат. Хацелася б кожнай надаць увагу, па заслугах ацаніць таленты і поспехі.

Мы вельмі ўдзячныя, што кіраўніцтва ўніверсітэта падтрымала ініцыятыву правядзення такога конкурсу. Многіх жанчын натхняюць не толькі іх кар'ерныя дасягненні, навуковыя адкрыцці, але і грамадскае прызнанне.

Мы вельмі ўдзячныя, што кіраўніцтва ўніверсітэта падтрымала ініцыятыву правядзення такога конкурсу. Многіх жанчын натхняюць не толькі іх кар'ерныя дасягненні, навуковыя адкрыцці, але і грамадскае прызнанне.

Было створана палажэнне аб конкурсе, і пад кожную з намінацый распрацаваны асобныя крытэрыі. Удзельніцам трэба было прадставіць партфоліа і ў вольнай форме апісаць дасягненні, поспехі ў працы і нават свае хобі.

Заявак на ўдзел было шмат, у фінал прайшлі 45 жанчын: і маладыя супрацоўніцы, якія робяць заўважную кар'еру, і ўжо ў добрым сэнсе «старажылы» ў сваёй справе.

У журы ўваходзілі прарэктары ўніверсітэта, дэкан, начальнікі ўпраўленняў, кіраўнікі грамадскіх арганізацый. Выбіраць найлепшых было няпроста: усе ўдзельніцы мелі высокія дасягненні. Кожная з канкурсантак – гэта сапраўдны прафесіянал з вялікім досведам і велізарным багажом ведаў. Таму ва ўсіх намінацыях вызначалі не толькі пераможцаў, але і двух лаўрэатаў.

Ацэнка патэнцыйных кандыдатак пад кожную з намінацый была вельмі аб'ектыўнай. Балы выстаўляліся па крытэрыях. Напрыклад, у намінацыі «Навуковая праца» журы звала на наяўнасць адзінаўтарскіх манаграфій, на развіццё сваёй навуковай школы, улічвалася колькасць абароненых аспірантаў, значнасць навуковых публікацый і г. д.

У БДУ абралі «Жанчын года»!

Рыхтуючыся да фіналу, мы паспрабавалі зрабіць для нашых выдатных жанчын сапраўднае свята – арганізаваць прыгожую цырымонію ўзнагароджання ганаровымі дыпламамі, падрыхтаваць каштоўныя падарункі, кветкі, а таксама канцэртную праграму. Хай гэтая традыцыя захавецца, бо цудоўных жанчын у сценах універсітэта шмат. Хацелася б кожнай надаць увагу, па заслугах ацаніць таленты і поспехі.

Мы вельмі ўдзячныя, што кіраўніцтва ўніверсітэта падтрымала ініцыятыву правядзення такога конкурсу. Многіх жанчын натхняюць не толькі іх кар'ерныя дасягненні, навуковыя адкрыцці, але і грамадскае прызнанне.

Алеся ШАВЯЛЁВА, старшы выкладчык кафедры батанікі біялагічнага факультэта, пераможца ў намінацыі «Праца са студэнтамі».

– На кафедры я займаюся не толькі падрыхтоўкай студэнтаў біялагаў-батанікаў, але і актыўна працую са школьнікамі. Рыхтую іх да алімпіяд па біялогіі, а таксама да конкурсаў навукова-даследчых прац экалага-біялагічнага напрамку.

За апошнія пяць гадоў мае вучні здолелі падрыхтаваць і абараніць сем праектаў на англійскай мове. Прадстаўлялі іх на буйных

міжнародных конкурсах у такіх экзатычных краінах, як Інданезія, Кенія, а таксама ў Нідэрландах, ЗША і заваёўвалі прызавыя месцы. Звычайна да нас на факультэт у навуковае аб'яднанне прыходзяць старшакласнікі – гэта рэсурсавыя і матываваныя дзеці, з якімі працаваць заўсёды прыемна і цікава. Часцей за ўсё ў іх ёсць свае ідэі і інтарэсы ў біялогіі, якія можна ўзяць за аснову і надаць ім навуковую форму.

Разам са студэнтамі біялагічнага факультэта мы падрыхтавалі больш за 20 навукова-даследчых прац. Яны ўсе былі ўзнагароджаны дыпламамі Міністэрства адукацыі, станавіліся пераможцамі рэспубліканскіх конкурсаў.

Вучу выхаванцаў не толькі рыхтаваць праекты на ўзроўні добра прапрацаванага стартапа, але і правільнага яго структураваць, прэзентаваць. Вельмі важна ў працы і са школьнікамі, і са студэнтамі дасягнуць паразумення, не навязваць свае тэмы, а спрабаваць разабрацца ў пытанні, якое хвалюе іх. Дзякуючы такому падыходу не трэба задумвацца, як жа матываваць навучэнца, як знайсці агульную мову – усё адбываецца натуральным чынам.

Прыемна адзначаць, што мае выхаванцы не абмяжоўваюць сваё навуковае развіццё напісаннем адной працы. Яны паступаюць у магістратуру і аспірантуру, працягваюць глыбока капаць у навуцы. Я ж дапамагаю ім рабіць першыя крокі ў свет адкрыццяў, разам з тым увесь час развіваюся сама. Пастаянна адчуваю асаблівую энергію з боку дзяцей, іх прагу ведаў – гэта дазваляе мне пачувацца рэалізаванай у сваёй прафесіі. А пасляховае выступленне на конкурсах дапамагае і мне, і дзецям увесць час быць у тонусе, разумець, што мы канкурэнтаздольныя, назіраць за працай аднадумцаў з розных краін, вывучаць розныя падыходы. Пасля дасягнення пэўных поспехаў на конкурсах і алімпіадах матывацыя навучэнцаў расце, дзеці гатовыя скараць новыя вяршыні. А гэта – самая галоўная ўзнагарода для выкладчыка.

Дарэчы, я імкнуся дзяліцца ведамі і досведам не толькі са школьнікамі і студэнтамі, але і з выкладчыкамі. Праводжу семінары, майстар-класы, трэнінгі для настаўнікаў з рэгіёнаў, якія займаюцца даследчымі працамі. Радзе, калі калегі дзякуюць за дапамогу, а іх працы займаюць прызавыя месцы. Калі педагогі і іх вучні адчуваюць падтрымку, яны адважваюцца на смелыя адкрыцці, на заваяванне новых вяршыняў.

Наталля ЧАРКАСКАЯ, начальнік упраўлення арганізацыйнай работы і дакументацыйнага забеспячэння, пераможца ў намінацыі «Кіраўнічая праца».

– Пад маім кіраўніцтвам працуюць 10 супрацоўнікаў у двух аддзелах: кантролю выканання і дакументацыйнага забеспячэння і архіў. Мы аператыўна апрацоўваем вялікія аб'ёмы інфармацыі, рэагуем на звароты грамадзян, імкнёмся аператыўна вырашаць пытанні і знаходзіць выйсце ў нестандартных сітуацыях.

Хоць у большасці сваёй папяровая праца не вельмі прыкметная, але, па сутнасці, мы знаходзімся ў авангардзе ўсіх працоўных працэсаў ва ўніверсітэце. Якаснае дакументацыйнае забеспячэнне – гэта аснова асноў любой арганізацыі, кампаніі, бо яно ўплывае на каардынацыю ўсіх структур.

ёй прафесіі

Прыемна, што маю дзейнасць і працу ўсяго майго калектыву ацанілі на конкурсе «Жанчына года БДУ». Гэта заахвочванне за 28 гадоў адданасці нашаму ўніверсітэту.

Лічу, што вельмі важна мець добрую каманду, умець яе сфарміраваць і падтрымліваць адмысловую атмасферу. Гэта вялікі плюс для кіраўніка любога калектыву. Пажадана, каб гэта быў стрэсаўстойлівы, ураўнаважаны, адказны і ў меру патрабавальны чалавек, кампетэнтны ў сваёй справе. Любая праца калектыву будзе эфектыўнай, калі кіраўнік умее ставіць выразныя задачы, матываваць сваіх супрацоўнікаў увесь час развівацца і прымяняць новыя веды на практыцы. Тады любыя цяжкасці і задачы будуць вырашаныя.

Надзея ВЫСОЦКАЯ, прафесар кафедры этналогіі, музеалогіі і гісторыі мастацтваў гістарычнага факультэта, пераможца ў намінацыі «Навуковая праца».

– На працягу 30 гадоў я выклдала на гістарычным факультэце 11 розных дысцыплін. Цяпер чытаю «Мастацтва Беларусі». Шматлікія веды, якія перадаю студэнтам, – частка маёй навуковай працы.

Мне атрымалася адкрыць пласт сапраўднага шыкоўнага беларускага мастацтва, якое арганічна ўвайшло ў сусветную культуру. Кандыдацкую і доктарскую дысертацыі я абараніла падчас працы ў Нацыянальным мастацкім музеі. Маё навуковае жыццё – гэта каля 100 экспедыцый па ўсёй Беларусі, больш за 500 публікацый, звыш 150 кан-

ферэнцый, 10 манаграфій, удзел у міжнародных кангрэсах у Парыжы, Бялградзе, Санкт-Пецярбургу і іншых гарадах.

Але самае галоўнае ў маёй навуковай дзейнасці – помнікі беларускага мастацтва 12–18 стст., якія мне ўдалося знайсці падчас экспедыцый і наладзіць іх рэстаўрацыю. У закінутых цэрквах, касцёлах, у бытавых пабудовах у вёсках, на гарышчах прыватнага дома і проста на вуліцы мне шчасціла знаходзіць унікальныя рэчы: старадаўнія абразы, слупкія і ліёнскія паясы. Не менш працёмкім працэсам лічылася атрыбубцыя гэтых прадметаў. Каб апазнаць, што гэта за знаходка, да якой эпохі яна належыць, я наведвала музеі: беларускія і замежныя. За дзейнасць па адраджэнні найкаштоўнейшых помнікаў беларускай гісторыі я ганаравана Дзяржаўнай прэміі ў галіне навукі і тэхнікі.

У мяне не было неталенавітых студэнтаў. Усе маладыя людзі па-свойму цікавыя. З імі мы падарожнічалі па Залатым кальцы Расіі, ездзілі па нашай краіне. Вывучалі Мінск, завітвалі ў майстэрні да мастакоў і скульптараў. Абмяркоўвалі шматлікія тэмы.

Я ўсяляк імкнуся стварыць на занятках такую атмасферу, якая панавала ў сценах Акадэміі мастацтваў СССР у Ленінградзе, дзе вучылася сама. Мае педагогі ніколі не аддзялялі сябе ад студэнтаў, стараліся заўсёды быць нашымі сябрамі. Гэты прынцып я вельмі шаную, думаю, што ён даспадобы і маім студэнтам. Імкнуся не толькі дзяліцца сваімі ведамі з імі, вучыць іх думаць і шанаваць прыгожае, але і сама вучыся ў іх шмат чаму: уменню востра бачыць сітуацыю, па-новаму глядзець на жыццё. Я нярэдка чытаю ім свае навелы і апаведы і заўсёды цаню іх меркаванне. Яны дапамагаюць удасканаліць сюжэт, прыдумаць яркі фінал. За гэта ўсё я бясконца люблю сваю працу і людзей, з якімі працую.

Ганаруюся і сваімі аспірантамі. У Беларусі ў мяне абараніліся 5 чалавек, у Расіі яшчэ 5. Яны таленавітыя людзі.

Юлія САЎКІНА, начальнік аддзела «Юрыдычная клініка», намеснік начальніка цэнтра адукацыйных інавацый, пераможца ў намінацыі «Найлепшы работнік».

– У БДУ я працую з 2008 года. Уся мая прафесійная дзейнасць цесна звязана з юрыдычным факультэтам і юрыдычнай клінікай, якой я кірую. Асноўная яе дзейнасць – студэнцкія юрыдычныя кансультацыі. Грамадзяне могуць звярнуцца да нашых маладых спецыялістаў па бясплатную юрыдычную дапамогу. Для студэнтаў гэта выдатная магчымасць паспрабаваць сябе ў прафесіі яшчэ падчас вучобы. Мы актыўна праводзім мерапрыемствы па прававой асвеце, працуем са школьнікамі, са студэнтамі іншых факультэтаў і ўніверсітэтаў.

Я вельмі люблю сваю працу і лічу, што яе трэба рабіць з задавальненнем, тады ўсе справы будуць выконвацца эфектыўна і якасна, а прафесійная дзейнасць будзе прыносіць задавальненне. Цудоўна працаваць у камандзе з прафесіяналамі. Гэта не толькі мае калегі па факультэце, але і выдатныя выпускнікі.

Праца з зацікаўленымі ў сваёй справе студэнтамі таксама натхняе. Як і вынікі нашай прафесійнай дзейнасці. Адчуваеш невымоўнае пачуццё, калі бачыш, што студэнты становяцца высокакваліфікаванымі юрыстамі, дамагаюцца любых поспехаў у жыцці, а наш факультэт і ўніверсітэт у цэлым дапамаглі зрабіць першыя крокі.

У маёй працоўнай біяграфіі гэта першы конкурс, звязаны з прафесійным майстэрствам. Прыемна і нечакана атрымліваць такую высокую ўзнагароду. Я ўпэўнена, што ў БДУ працуе шмат таленавітых, разумных і прыгожых жанчын, якія годныя такога звання. Для мяне падобная ўзнагарода – прызнанне маіх заслуг і матывацыя для далейшага прафесійнага развіцця.

Было б выдатна, калі б падобныя конкурсы сталі добрай традыцыяй у нашай ВНУ. Удзел у іх – добры досвед для кожнага супрацоўніка БДУ. Бо ў сучасным свеце важна не толькі рупліва і якасна рабіць сваю працу, але і ўмець правільна прэзентаваць яе вынікі. Для мяне найлепшы работнік той, хто ставіцца з любоўю і з душой да сваёй справы, умее паказаць свае моцныя бакі і дасягненні і разумее, што перамогі – гэта не мяжа імкненняў, а толькі чарговая кропка росту.

Вольга ПРАСКАЛОВІЧ, прафесар кафедры рыторыкі і методыкі выкладання мовы і літаратуры філалагічнага факультэта, пераможца ў намінацыі «Навукальна-метадычная праца».

– Гэты год юбілейны не толькі для нашага ўніверсітэта: у 2021 спаўняецца 40 гадоў з першага дня маёй працы ў БДУ. У такі дзвойчы знамянальны для мяне год прыемна станавіцца пераможцай у адной з намінацый выдатнага конкурсу. Дадзеная ўзнагарода не толькі мая асабістая заслуга, але і ўсяго нашага калектыву: калегі ў кафедры і факультэта, якія паверылі ў мяне і падтрымалі.

Кожны дзень працы ва ўніверсітэце – маленькія адкрыцці і перамогі, якія дазвалялі дамагацца потым больш значнага поспеху ў нашай справе. Працуючы на кафедры методыкі выкладання беларускай мовы і літаратуры, я праводзіла заняткі ў Ліцэі БДУ і становілася намінантам у конкурсе «Найлепшы настаўнік», што заўсёды прыемна для чалавека, які жыве сваёй працай, любіць яе. Менавіта таму, а таксама дзякуючы добрым настаўнікам мне ўдалося стаць адзіным у Беларусі доктарам навук па спецыяльнасці «тэорыя і методыка выкладання літаратуры».

Цяпер трэба надаваць увагу лічбавізацыі. Падручнікі аснашчаюцца электроннымі кампанентамі, карэкціруюцца методыкі выкладання. Выдатна, калі ў дапаможнікі ўключаюцца практыкумы з з'яўшчымі кампанентамі. Ад сучасных выклікаў у адукацыі адставаць нельга.

Не менш важна не толькі вывучаць перавагі школьнікаў і студэнтаў, але і цесна ўзаемадзейнічаць з іх выкладчыкамі. Я заўсёды ўдзельнічаю ў метадычных семінарах, майстар-класах, супрацоўнічаю з абласнымі інстытутамі развіцця адукацыі, што дапамагае заставацца кампетэнтнай і запатрабаванай у сваёй сферы.

Марыя ШНА

Імёны БДУ

Акрамя ўладальніцы тытула «Жанчына года БДУ», на ўрачыстай цырымоніі ўзнагароджання 29 красавіка ўшанавалі лаўрэатаў і фіналістаў конкурсу.

Намінацыя **«Навуковыя дасягненні»**. **Лаўрэаты:** прафесар кафедры міжнароднага менеджменту **Людміла Ціханавя** і прафесар кафедры ядзернай фізікі **Эліна Чарняўская**.

Фіналісты: Загадчыца кафедры сацыяльнай і эканамічнай геаграфіі **Кацярына Анціпава**, прафесар кафедры крымінальнага працэсу і практорскага нагляду **Валянціна Бібіла**, прафесар кафедры тэорыі функцый **Наталля Броўка**, дацэнт кафедры агульнай экалогіі і методыкі выкладання біялогіі **Ніна Воранава**, прафесар кафедры міжнародных эканамічных адносін **Алена Давыдзенка**, прафесар кафедры сацыяльнай камунікацыі **Ірына Калачова**, галоўны навуковы супрацоўнік НДЛ прыкладнога імавернаснага аналізу ФПМІ **Валянціна Клімянок**, прафесар кафедры беларускага мовазнаўства **Ганна Кулеш**, прафесар кафедры банкаўскай эканомікі **Людміла Стэфановіч**, дацэнт кафедры сацыяльнай і арганізацыйнай псіхалогіі **Маргарыта Фабрыкант**.

Намінацыя **«Навучальна-метадычная работа»**.

Лаўрэаты: дацэнт кафедры фізічнай геаграфіі свету і адукацыйных тэхналогій факультэта геаграфіі і геаінфарматыкі **Алена Кальмакова** і загадчыца кафедры тэлебачання і радыёвяшчання факультэта журналістыкі **Алеся Кузьмінава**.

Фіналісты: загадчыца кафедры неарганічнай хіміі **Алена Васілеўская**, дацэнт кафедры паліталогіі **Алена Ільіна**, дацэнт кафедры лічбавай эканомікі **Ірына Карачун**, дацэнт кафедры агульнай фізікі **Наталля Кемброўская**, дацэнт кафедры гісторыі старажытнага свету і сярэдніх вякоў **Наталля Кошалева**, дацэнт кафедры гісторыі Расіі **Вера Сергеенкава**, старшы выкладчык ІДА **Вольга Сячко**, загадчык кафедры міжнародных эканамічных адносін **Наталля Юрава**.

Намінацыя **«Кіраўнічая работа»**. **Лаўрэаты:** загадчыца кафедры замежнай літаратуры філалагічнага факультэта **Ганна Бутырчык** і дэкан эканамічнага факультэта **Ганна Каралёва**.

Фіналісты: загадчыца кафедры сацыяльнай працы і рэабіліталогіі **Наталля Красоўская**, загадчыца кафедры перыядычнага друку і вэб-журналістыкі **Святлана Харытонава**, загадчыца кафедры дзяржаўнага кіравання **Таццяна Чарвякова**.

Намінацыя **«Праца са студэнтамі»**. **Лаўрэаты:** старшы выкладчык кафедры англійскай мовы прыродазнаўчых факультэтаў **Галіна Пусянкова** і старшы выкладчык кафедры сацыяльнай працы і рэабіліталогіі **Таццяна Трацінка**.

Фіналісты: Старшы выкладчык КФС **Ганна Гарбацэвіч**, старшы выкладчык кафедры сацыяльнай камунікацыі **Дар'я Краскоўская**, дацэнт кафедры міжнароднай палітэканоміі **Ірына Лаўрухіна**, загадчыца кафедры тэхналогій камунікацыі і сувязяў з грамадскасцю **Юлія Лук'янюк**, дацэнт кафедры экалогіі і МПБ **Аксана Несцерава**, дацэнт кафедры гісторыі Беларусі новага і найноўшага часу **Алена Паддубская**, дацэнт кафедры мытнай справы **Любоў Тарарышкіна**.

Намінацыя **«Найлепшы работнік»**. **Лаўрэаты:** сакратар дэканата факультэта журналістыкі **Алеся Ваўчкова** і вядучы бібліятэкар ФБ БДУ **Святлана Кулак**.

Фіналісты: вядучы спецыяліст дэканата філалагічнага факультэта **Юлія Гамеза**, спецыяліст дэканата юрыдычнага факультэта **Таццяна Клэчкова**.

Новыя матэрыялы ў хімічных даследаваннях

Квантавыя кропкі і цынкавыя акумулятары

Публікацыйная актыўнасць – значны фактар у становішчы ўніверсітэта ў глабальных рэйтынгах. Таму серыя прац, якую ў апошнія гады апублікавалі даследчыкі кафедры электрахіміі хімічнага факультэта ў шэрагу міжнародных навуковых часопісаў (Advanced Materials, Advanced Energy Materials і інш.), вельмі важная для БДУ. Імпакт-фактар (IF) – лікавы паказчык цытаванасці артыкулаў, апублікаваных у дадзеных часопісах, – звыш 25. Варта адзначыць, што такі IF нашмат перавышае сярэдняю велічыню (2–5) для большасці прыродазнаўчанавуковых часопісаў кватэры Q1 (найвышэйшая катэгорыя навуковых часопісаў, якую вызначаюць бібліяметрычныя паказчыкі, што адлюстроўваюць узровень запатрабаванасці часопіса навуковай супольнасцю).

Мы пагаварылі з загадчыкам кафедры электрахіміі, доктарам хімічных навук, прафесарам **Яўгенам СТРАЛЬЦОВЫМ** пра падрыхтоўку навуковых публікацый, актуальныя напрамкі даследаванняў, якія праводзяцца на кафедры, міжнароднае супрацоўніцтва і ўдзел у даследаваннях маладых навукоўцаў.

– **Яўген Анатольевіч, ці складана апублікаваць навуковы артыкул у аўтарытэтным міжнародным выданні?**

– Так, безумоўна. Артыкул, які дасылалася ў рэдакцыю часопіса, павінен адпавядаць шэрагу крытэрыяў, а менавіта: актуальнасць даследавання, высокі эксперыментальны і тэарэтычны ўзровень з комплекснай характарызацыяй матэрыялаў і рэчываў сучаснымі фізіка-хімічнымі метадамі. Акрамя таго, артыкул павінен лагічна і паслядоўна выкладаць вынікі даследаванняў і зробленыя заключэнні. Абавязкова неабходна адзначаць галіны прымянення рэчываў, тэхналогій, метадаў вымярэнняў і прылад з указаннем дасягнутых і прынцыповых межаў. Варта адзначыць, што публікацыя артыкула – важны этап у працы навуковага калектыву. Звычайна ад планавання і пачатку даследаванняў да канчатковага выніку (публікацыі) праходзіць 3–4 гады, а часам і больш. Гэтану папярэднічае скрупулёзная падрыхтоўка – прапрацоўка велізарнай плыні навуковай інфармацыі, сінтэз рэчываў і злучэнняў, іх характарызацыя, закупка і адладка навуковага абсталявання, праверка ўзнаўляльнасці вынікаў, ну і, нарэшце, напісанне тэксту навуковай працы. Асобнай складанай задачай з’яўляецца прадстаўленне артыкула ў навуковы часопіс.

– **Як ажыццяўляецца адбор артыкулаў у міжнародныя навуковыя часопісы?**

– Спачатку адбор артыкулаў ажыццяўляецца на ўзроўні рэдактара (рэдактараў) часопіса. Калі гэты этап пройдзены, то наступная стадыя ўключае рэцэнзаванне вядучымі спецыялістамі ў дадзенай галіне даследаванняў. Звычайна працэс займае ад двух тыдняў да месяца. Рэцэнзентаў прынамсі двое. Часам іх колькасць даходзіць да пяці-шасці (залежыць ад часопіса). Сістэма рэцэнзавання даволі жорсткая і не даруе нават найменшых недахопаў. Для апублікавання артыкула рэцэнзіі павінны быць станоўчымі, але, вядома, зусім без заўваг і дапрацовак працэс рэцэнзавання прайсці немагчыма. Рэцэнзенты дасылаюць свае пытанні і пажаданні, а даследчык на іх адказвае. Заўвагі рэцэнзентаў могуць быць самымі разнастайнымі. Напрыклад, узнікаюць пытанні па фізіка-хімічнай характарызацыі рэчываў і злучэнняў, механізме рэакцый і працэсаў, хібнасці эксперыменту. Часам аднаго рэцэнзента артыкул задавальняе, і ён рэкамендуе яго да друку, а другі – пярэчыць. У гэтым выпадку рэдактар звычайна адпраўляе артыкул на разгляд яшчэ аднаму рэцэнзенту. Бывае, увесь працэс займае даволі шмат часу.

– **Яўген Анатольевіч, а Вас прыцягваюць да працы ў якасці рэцэнзента?**

– Так, я не толькі друкуюся, але і выступаю рэцэнзентам у шэрагу хімічных і матэрыялазнаўчых часопісаў: Electrochimica Acta, Journal of Power Sources, ASC Applied Nano Materials, Chemistry of Materials, Journal of Solid State Electrochemistry і інш. У часопісе Electrochimica Acta (афіцыйны часопіс міжнароднага электрахімічнага грамадства) у мяне каля 120 рэцэнзій.

У выпадку адхілення артыкула – звычайна ў межах аднаго выдавецтва (указаныя вышэй часопісы належаць выдавецтвам Elsevier, ACS Publications, Springer) – адмоўная рэцэнзія рассылаецца ў іншыя часопісы дадзенага выдавецтва дома. Гэта рэзка абмяжоўвае паўторныя звароты адхі-

леных аўтараў і памяннае выдаткі выдавецтва на рэцэнзаванне. Таму ў выпадку адмовы пасылаць артыкул без істотных змен (паляпшэнняў) у іншыя часопісы таго ж самага выдавецтва не варта.

У некаторых выдавецтвах (напрыклад, ACS Publications) прынята сістэма так званых трансфераў. У чым яе сутнасць? Рэдактар часопіса можа прапанаваць аўтарам памяншаць часопіс, бо, на яго погляд, тэматыка разглядаванага артыкула больш падыходзіць роднаму часопісу. Напрыклад, сёлета ў красавіку мы даслалі артыкул у вельмі прэстыжны часопіс амерыканскага хімічнага грамадства ACS Nano. Аднак рэдактар праз 3 дні парэкамендаваў перанакіраваць артыкул у часопіс ACS Applied Nano Materials. Матываваў ён гэта тым, што ў нашым артыкуле ёсць ярка выяўлены прыкладны аспект выкарыстання нанаматэрыялаў. Варта адзначыць, што такі трансфер не азначае аўтаматычнага праходжання артыкула ў новы часопіс, хоць новы рэдактар адназначна ўлічвае меркаванне калегі.

– **У назвах часопісаў, якія Вы згадвалі, прысутнічае «нана». Значыць, Ваша кафедра актыўна даследуе нанааб’екты?**

– Так, на кафедры электрахіміі актыўна вывучаюцца розныя неарганічныя рэчывы з памерамі крышталітаў у адзінкі нанаметраў. Публікацыя, пра якую я гаварыў, звязана са з’явай электрахімізму на квантавых кропках (наначасціцах) селеніду кадмію. Калі з гэтых квантавых кропак сфарміраваць плёнку і выкарыстоўваць у якасці электрода, то пад дзеяннем электрычнага поля плёнка змяняе афарбоўку. На практыцы гэта з’ява ўяўляе цікавасць для атрымання плёначных пакрыццяў на вокнах у транспартных сродках і будынках з рэгулюемым святлопрапусканнем (так званыя «разумныя вокны»), сістэм запісу інфармацыі з аптычным счытаннем, ТБ-экранаў новага пакалення. Гэтымі даследаваннямі займаецца аспірант кафедры **Яўген Аніскевіч**.

– **Якія перспектывы навуковыя напрамкі развіваецца на кафедры электрахіміі?**

– Акрамя ўзгаданага электрахіміі нанаасціц паўправаднікоў паспяхова развіваецца навуковы напрамак, звязаны са стварэннем новых хімічных крыніц току (вядомых таксама як акумулятары і батарэйкі). Распрацоўка новых крыніц току цікавая для альтэрнатыўнай энергетыкі ў Рэспубліцы Беларусь, развіцця электратранспарту, назапашвання электрычнай энергіі ў лікавых гадзіны нагрузкі атамнай станцыі. У наш час літывыя батарэй – найбольш распаўсюджаныя і запатрабаваныя прылады для выпрацоўкі і захоўвання электрычнай энергіі. Каласальны прагрэс у гэтай сферы адзначаны Нобелеўскай прэміяй па хіміі ў 2019 годзе. Літый-іонныя батарэй характарызаюцца высокай ёмістасцю, вялікай магутнасцю, высокай удзельнай энергіяй і стабільнасцю ў часе.

Аднак, нягледзячы на гэтыя відавочныя перавагі, абмежаваныя прыродныя крыніцы літыю, пастаянны рост коштаў на злучэнні літэі, нявырашаная да канца праблема беспечнай эксплуатацыі ставяць перад даследчыкамі задачы распрацоўкі новых другасных хімічных крыніц току. Паралельна з далейшым удасканаленнем літый-іонных сістэм вядуцца актыўныя распрацоўкі батарэй на аснове іншых металаў, у прыватнасці, цынку. Цынк і яго злучэнні экалагічна бяспечныя, метал вырабляецца прамысловасцю ў вялікіх колькасцях. Першая наша праца па цынк-іонных батарэях была апублікавана ў 2018 годзе ў часопісе Chemistry of Materials (IF=9,567). Мы прапанавалі выкарыстоўваць у якасці новага катоднага матэрыялу аксіднае злучэнне на аснове ванадыю. Дагэтуль колькасць цытаванняў на артыкул складала 54, што, несумненна, сведчыць пра значную цікавасць да нашай працы.

– **Што Вы можаце сказаць пра міжнароднае навуковае супрацоўніцтва?**

– Сучасныя артыкулы ўяўляюць сабою, як правіла, прадукт сумеснай навуковай творчасці вялікай колькасці аўтараў. Сучасная навука інтэрнацыянальная, і ў ёй вельмі важная роля міжнароднага супрацоўніцтва.

У якасці прыкладу прывяду адзначаныя вышэй нашы даследаванні па хімічных крыніцах току. Яны былі пачаты 5 гадоў таму пасля кантактаў з прафесарам Seung-Taek Myung, які прадстаўляе Седжонскі ўніверсітэт (г. Сеул, Паўднёвая Карэя). Прафесар S.-T. Myung (індэкс Хірша h = 55 Scopus, больш за 13 тысяч цытаванняў) з’яўляецца рэдактарам выкарыстаннага часопіса, прысвечанага праблемам пераўтварэння і назапашвання энергіі – Journal of Power Sources (выдавецтва Elsevier, імпакт-фактар 7,467). Яго цікавасць да супрацоўніцтва з БДУ была звязана з высокай ацэнкай якасці навуковых даследаванняў на кафедры электрахіміі па хімічным матэрыялазнаўстве і метадах вывучэння нанаматэрыялаў. Ініцыятыўныя даследаванні ў далейшым трансфармаваліся ў сумесны міжнародны праект «Сінтэз і характарызацыя новых нанаструктураваных электродных матэрыялаў для захоўвання і пераўтварэння энергіі». У 2018–2019 гадах прафесар S.-T. Myung шэсць разоў наведваў кафедру электрахіміі БДУ. Аспірант кафедры электрахіміі Я. Аніскевіч правёў двухмесячную стажыроўку ў Седжонскім універсітэце за кошт сродкаў карэйскага боку. Па выніках супрацоўніцтва беларускім і карэйскім бакамі апублікаваны 5 артыкулаў у выкарыстаных навуковых часопісах. Супрацоўніцтва паспяхова працягваецца і зараз.

– **Ці важна працаваць у даследаваннях з маладымі навукоўцамі?**

– Маладыя навукоўцы, у тым ліку аспіранты, магістранты, а таксама студэнты – гэта тыя непасрэдыя выканаўцы, якія ўвасабляюць у жыццё навуковыя ідэі. За апошнія тры гады адбыліся абароны трох кандыдацкіх дысертацый маіх аспірантаў. Сёлета плануецца чарговая абарона аднаго з іх, **М. Малашчонка**, які працуе на кафедры электрахіміі дацэнтам. Такім чынам, мы рыхтуем кадры вышэйшай кваліфікацыі.

Як маладыя людзі трапляюць у навуку? Некаторыя прыходзяць самі, але большую частку я запрашаю асабіста, пасля таго як у мяне ад студэнта складаецца агульнае ўражанне пра ўзровень ведаў, працаздольнасць, схільнасць да аналізу навуковай інфармацыі. Пачынаючы навукова-даследчую працу на малодшых курсах, студэнты, як правіла, да пятага курса ўжо маюць публікацыі, ствараючы зачын для сваіх магістарскіх і кандыдацкіх дысертацый. Сярод такіх студэнтаў пераможцы хімічных алімпіяд рознага ўзросту, яны ўключаны ў базы даных таленавітай моладзі. Падрыхтоўка высокакваліфікаванага спецыяліста – гэта, вядома, вельмі доўгі і цяжкі працэс. Кіраўнік укладвае шмат сіл і сродкаў, але ўсё акупляецца, калі бачыш, што дапамог вызначыцца з выбарам цікавай прафесіі для моладзі.

Кацярына КАРДАШ

Ужо паўгода, як студсаюз і стартап-цэнтр БДУ абвясцілі пра запуск новага праекта StartUp Space. За гэты час камандзе ініцыятыўных студэнтаў з розных факультэтаў удалося стварыць моладзевы кам'юніці і аб'яднаць людзей, гатовых развівацца ў прадпрымальніцтве. Пра тое, як ствараюцца навучальныя праграмы, арганізуюцца сустрэчы з экспертамі і бізнес-івенты, распавёў кіраўнік праекта **Ягор АЛІФЕРКА**.

Як паўстаў StartUp Space

– Паколькі я вучуся на трэцім курсе Інстытута бізнесу, не раз задумваўся, як паспрыяць таму, каб як мага больш студэнтаў прымерылі на сябе ролю прадпрымальніка, паспрабавалі ператварыць ідэю ў стартап у рэальны бізнес. Прычым не важна, на якім факультэце ці на якой спецыяльнасці яны вучацца. Не мае значэння, якая ў іх за плячыма база ведаў і навыкаў. Трэба проста пазнаёміць іх са спецыфікай развіцця прадпрымальніцкіх праектаў, заматываць і дапамагчы ідэі ператварыцца ў рэальнасць. Бо ў іх няма досведу і выразнага разумення, як развівацца ў бізнес-сферы, нават калі ёсць жаданне.

Можна, вядома, запісацца на курсы для прадпрымальнікаў-пачаткоўцаў. Але яны забіраюць час, патрабуюць матэрыяльных укладанняў, высокай самаарганізаванасці і матывацыі. Атрымліваецца, што большасць хлопцаў і дзяўчат, якія хацелі б у будучыні адкрыць сваю справу, няма каму часам задаць пытанне, у іх не так шмат магчымасцяў знайсці аднадумцаў і экспертаў, якія дапамогуць у развіцці. Праз кам'юніці можна паказаць студэнтам, што яны не адны. Ёсць шмат людзей з падобнымі інтарэсамі і каштоўнасцямі на абшарах універсітэта.

З такой ідэяй я звярнуўся да кіраўніцтва стартап-цэнтра. Мы сшыліся ў інтарэсах. У верасні заняліся распрацоўкай адукацыйнай праграмы і пачалі вывучаць нашу мэтавую аўдыторыю.

Пра працу са студэнтамі

За паўгода мы паспелі сфарміраваць акаўнты ва «Укантакце», Instagram і канал у Telegram з якасным кантэнтам. Выкарыстоўваем іх у якасці асноўных інфармацыйных крыніц распаўсюджвання інфармацыі.

За гэты час мы зладзілі дзве адукацыйныя праграмы, правялі два вялікія івенты HI-Day у канцы верасня і ў канцы лютага. Кожнае з мерапрыемстваў сабрала ад 140 да 200 удзельнікаў. Пасля такіх маштабных сустрэч мы арганізавалі працоўныя чаты і запрасілі туды мэтавую аўдыторыю, з якой можна было далей працягваць працу.

Падзялілі студэнтаў на групы па 30-40 чалавек і пачалі арганізоўваць для іх лекцыі і трэнінгі ў афлайн-фармаце. Вырашылі, што анлайн-навучанне – гэта не наш фармат. У інтэрнэце існуюць дзясяткі тысяч розных выступленняў спікераў, прычым з сусветным імем. Эксклюзіўную інфармацыю мы даць не можам: многае знаходзіцца ў адкрытым доступе. Унікальнасць такіх адукацыйных мерапрыемстваў у тым, што студэнты могуць задаць пытанні ўжывую, зарадзіцца энергіяй спікера, узяць яго кантакты, пагутарыць з аднадумцамі.

Дзякуючы нашай праграме ўдзельнікі таксама вучацца працаваць у камандах, размяркоўваць ролі, выбіраць лідара, пры-

StartUp Space – моладзевы кам'юніці прадпрымальнікаў

думляць сумесна ідэі для праекта, ставіць мэты і размяркоўваць задачы, каб стварыць MVP (першасны прадукт). Маючы такі досвед, студэнт можа вырашыць, ці жадае ён больш грунтоўна паглыбляцца ў сферу прадпрымальніцтва, ці цікавая яму сфера стартапаў. Самых матываваных выходзіць з стартап-цэнтра, каб пачаць больш прадметную працу з гатовымі праектамі: знайсці партнёраў, ментараў, інвестараў, распрацаваць карту развіцця, падрыхтаваць да прэзентацыі прадукту і запусціць яго на рынку.

Пра каманду

Цяпер над праектам працуе 30 чалавек. Яшчэ ўлетку мінулага года я кінуў заклік старшнікам розных студэнцкіх арганізацый з просьбай падказаць сяброў, якім магла быць цікавая тэма прадпрымальніцтва. Арганізаваў невялікія сумой і амаль усіх ахвотнікаў запрасіў у каманду.

Цяпер каманда ў нас вельмі згуртаваная, кожнаму падабаецца тое, што мы робім. Прычым мы аб'ядналі розныя факультэты: юрыдычны, гістарычны, міжнародных адносін, біялагічны, радыёфізікі і інш.

Размеркавалі абавязкі і стварылі чатыры аддзелы. У аддзеле піяру ў нас працуюць SMM-спецыялісты, якія адказваюць за інфармацыйнае суправаджэнне мерапрыемстваў. Увесь якасны кантэнт, якім мы ганарымся, іх праца. Аддзел фандрайзінгу адказвае за прыцягненне спонсараў і партнёраў. Дзякуючы іх падтрымцы мы можам арганізоўваць бясплатныя кава-паўзы для ўдзельнікаў нашых мерапрыемстваў. Івент-аддзел займаецца планаваннем мерапрыемстваў і іх арганізацыяй. Нядаўна ў нас з'явіўся яшчэ адзін аддзел, які працуе над прыцягненнем добрых спікераў. Шэсць чалавек займаюцца працай кім працэсам перамоў, які патрабуе шмат часу і сіл.

У якасці экспертаў прыцягвалі сертыфікаванага трэнера па продажх (IFC), бізнес-кансультанта *Кацярыну Пацёмкіну*, былою сузаснавальніцу і CEO Delivio, уладальніцу кавярні *Аляксандру Віторскую*, афіцыйнага партнёра Google у Беларусі *Алега Вайцяховіча*, сузаснавальніка Gastrofest і «Пясочніцы» *Станіслава Агінскага*, кіраўніка прадстаўніцтва MTS Startup Hub *Антана Кулічкіна*, блогера *Максіма Пушкіна* і іншых. Многія спікеры ахвотна згаджаліся супрацоўнічаць з намі, бо ім прыемна выступаць перад аўдыторыяй вядучай ВНУ краіны.

Пра складанасці і выклікі

На жаль, негатыўна адбівалася на праграме неспрыяльная эпідэміялагічная сітуацыя. Мы закупілі бескантактавыя тэрмометры, сотні масак і дазатараў з антысептыкамі.

З восні некаторыя хварэлі, хтосьці ўстрымліваўся ад наведвання мерапрыемстваў. Нягледзячы на гэта, нашы куратары ўвесь час падтрымлівалі сувязь з усімі. Ставілі задачы, разбіралі незразумелыя матэрыялы, праводзілі «мазгавыя штурмы», фарміравалі каманды па інтарэсах.

У выніку каля 20 % удзельнікаў дайшлі да этапу стварэння прадукту і яго прэзентацыі. Мы выпусцілі шэсць цікавых і карысных праектаў і былі задаволены вынікам. Для стартапу гэта вельмі добры паказчык. Пяць праектаў былі прэзентаваны на форуме Instart, адзін з іх (Sex Ed – курсы палавога выхавання для бацькоў) стаў найлепшым па меркаванні журы.

Пра вяснову адукацыйную праграму

Улічваючы досвед восеньскай адукацыйнай праграмы, мы вырашылі крыху змяніць падыходы ў працы. Сразумелі, што трэба запісаць добрыя промаролі са спікерамі, зрабіць з імі якасны відэаінтэрв'ю. Матэрыяльную дапамогу, якую вылучае БДУ на развіццё праекта, мы выдаткоўваем галоўным чынам на абсталяванне для стварэння якаснага відэакантэнту. А яшчэ плануем надаць увагу практычнаму складніку: нэтворкінгу, зносінам па-за камандамі. Бо праз пандэмію многія ўдзельнікі першага сезона закрываліся ўнутры сваіх працоўных груп і неахвотна размаўлялі з калегамі па праекце з іншых каманд.

Зараз нашы спікеры не проста чытаюць лекцыі, але і праводзяць гульні, трэнінгі, каб усяляк згуртаваць усіх. Такая інтэнсіўная праца з камандамі матывуе ствараць якасныя праекты і распрацоўваць прадукты, якія можна будзе прэзентаваць рынку і маштабаваць. Было б выдатна выпусціць каля 10 жыццяздольных прадуктаў, якія могуць стаць рэзідэнтамі стартап-цэнтра БДУ, а ў будучыні дамагчыся нейкага прыкметнага выніку: стартапу продажаў, стварэння MVP і г. д.

Пра назіранні

Працуючы са студэнтамі, я заўважыў, што многія з іх хацелі б развівацца ў прадпрымальніцтве. Але толькі адзінкі разумеюць, праз які складаны шлях ім прыйдзецца прайсці. Аднак пасля таго, як удзельнікі нашых адукацыйных праграм уцягваюцца ў працоўны працэс, у многіх загарваюцца вочы, прачынаецца энтузіязм.

Дарэчы, актыўна цікавяцца бізнесам не толькі студэнты Інстытута бізнесу і эканамічнага факультэта, але і іншых «няпрофільных» факультэтаў. Напрыклад, сярод фізікаў, біёлагаў, гісторыкаў таксама можна адшукаць тых, хто валодае адмысловым прадпрымальніцкім мысленнем ці навыкамі.

Мяркуючы па водгуках, студэнты цэняць досвед, які атрымліваюць на адукацыйнай праграме, ім падабаецца атмасфера, яны хочуць яшчэ прайсці да нас на навучанне.

Праекты выпускнікоў адукацыйнай праграмы StartUp Space

Мабільнае прыкладанне па падборы адзення і стыльных вобразаў Clod

Распавядае яго кіраўнік, студэнт 3 курса Інстытута бізнесу **Арцём Лебедзеў**.

– За паўгода працы над праектам пасля ўдзелу ў адукацыйнай праграме StartUp

Space мы чатыры разы змянялі канцэпцыю прадукту (рабілі «пілот»), камунікуючы з нашай мэтавай аўдыторыяй. Увогуле, правялі больш за 150 інтэрв'ю.

Першапачаткова мы планавалі распрацаваць 3D-мадэль чалавека, якая дазваляла б карыстальніку анлайн прымяраць адзенне і купляць упадабаныя мадэлі. Але такі функцыянал патрабуе сур'ёзных разлікаў, вялікіх фінансавых укладанняў. На старце рэалізаваць падобную задумку праблематычна.

Потым вырашылі змяніць функцыянал прыкладання, загрузіць фота розных адзінак адзення. Паводле задумкі, карыстальнік мог бы іх «свайпаць», а з упадабаных мадэляў складаць вобраз на віртуальнай дошцы. Пазней, пасля размоў з прадстаўнікамі мэтавай аўдыторыі прадукту, прыдумалі стварыць спецыяльную сацыяльную сетку, карыстальнікі якой маглі б падбіраць адзенне і дэталі сваімі вобразамі.

На дадзены момант мы лічым, што варты развіваць тэму штучнага інтэлекту, функцыянал якога дазволіць прааналізаваць параметры карыстальніка, густавыя перавагі, бюджэт і падабраць на аснове сабраных звестак гардэроб.

Гэта ідэя здаецца самай перспектыўнай. На ёй спыніліся і працуем над яе рэалізацыяй ужо тры месяцы. Цяпер у нашай камандзе 6 чалавек, сярод якіх дызайнер, праграміст і спецыяліст па супрацоўніцтве з прадстаўнікамі брэндаў адзення.

Каб пацвердзіць попыт на наш прадукт, прапанавалі патэнцыйным спажыўцам купіць у нас ідэю за 10 беларускіх рублёў. Здзейснілі 10 продажаў і такім чынам пацвердзілі, што цікавасць да нашай распрацоўкі ёсць.

У найбліжэйшых планах па працы з прадуктам – пацвярджэнне гіпотэз, якія трэба правярыць на рэальных карыстальніках. Для гэтага праграміст з нашай каманды стварыў асобныя сайты і некалькі тыдняў таму распрацаваў прататып прадукту (вэб-прыкладанне). Цяпер запускаем трафік для тэсціравання некалькіх ідэй. Працэс гэты карпатлівы: трэба прысвяціць шмат часу зносінам з мэтавай аўдыторыяй, сабраць велізарны масіў даных і прааналізаваць іх.

Як толькі атрымаем вынікі, праройдзем да этапу прыцягнення інвестыцый для стварэння прыкладання. Дзякуючы ўдзелу ў форуме Instart мы атрымалі магчымасць звярнуцца па бясплатныя кансультацыі да спецыялістаў па венчурных інвестыцыях *Антана Кулічкіна* і *Дзмітрыя Калініна*.

Як толькі зможам прыцягнуць фінансаванне, пачнём распрацоўку прыкладання для дзвюх платформаў. Яно будзе даступнае на Play Market і ў App Store. Пасля запуску прадукту ўсе сілы скіруем на рэкламу і прыцягненне карыстальнікаў з Еўропы і Паўночнай Амерыкі. Вельмі верым, што ўсё атрымаецца.

Курсы на тэму палавога выхавання Sex Ed

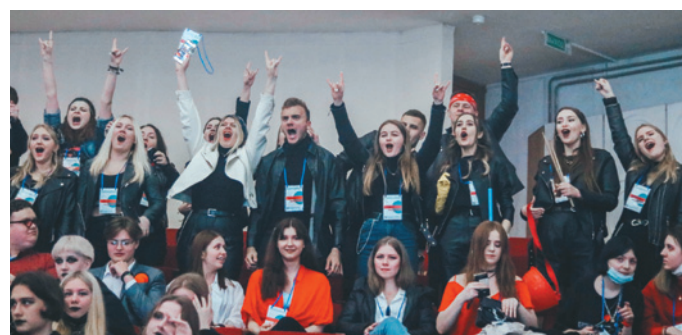
Распавядае кіраўнік, студэнт трэцяга курса ФСК **Артур Корбут**.

– Пасля ўдалага выступлення на Instart мне прыйшлося шукаць новага сексалага-практыка ў каманду. Атрымалася знайсці добрага эксперта па нашай тэме. На працягу двух месяцаў мы разам распрацоўвалі праграму. Пасля гэтага правялі адзін вэбінар з пробнымі продажами.

Таксама я шчыльна працаваў з юрыстам, каб правільна скласці дамовы на аказанне паслуг. Яна прапанавала выступіць у дзіцячым доме ў якасці спікераў і пагаварыць з дзецьмі на тэму палавога выхавання, то бок пагутарыць з мэтавай аўдыторыяй і дапамагчы такім чынам дзецям на дабрачыннай аснове.

Цяпер мы працуем над стварэннем відэакантэнту для нашага курса. Неўзабаве запусцім продажы. Плануем правесці бясплатны вэбінар, пасля чаго прапанаваць удзельнікам працягнуць навучанне на платным курсе. Прасоўваць прадукт плануем у сацыяльных сетках Facebook і Instagram.

Марыя ШНА

«Брыганціна» на ўсе 100!

«Школа студэнцкага актыву» Студэнцкага гарадка БДУ ў год 100-годдзя ўніверсітэта стала асаблівай і прайшла пад слоганам «На ўсе 100!» Якой яна застанецца ў памяці? Гаманлівай, маляўнічай, урачыстай, драйвовай, душэўнай? Для кожнага яна свая.

Пасля двухгадовага перапынку, доўгіх бясонных начэй падрыхтоўкі і песень у дарозе аўтобусы са студэнцкім актывам студэнцкага гарадка зноў заехалі на гэтую тэрыторыю САК «Брыганціна». Наперадзе студэнтаў чакалі 3 незабыўныя дні з насычанай праграмай і магчымасцю праявіць сябе на ўсе 100.

І зноў дабрыдзень!

Галоўнай падзеяй семінара-практыкума сталі выбары старшыні каардынацыйнага савета органаў студэнцкага самакіравання Студэнцкага гарадка БДУ. Сёлета сваю кандыдатуру на пасаду вылучылі два прызаныя лідары: дзейная старшыня каардынацыйнага савета **Аліса Селязнёва** і старшыня студэнцкага савета інтэрната № 1 **Цімафей Мельнік**.

Заваяваць галасы выбаршчыкаў – няпростая задача, менавіта таму кандыдаты пачалі праводзіць свае перадвыбарныя кампаніі яшчэ да ад'езду ў «Брыганціну».

У дзень выбараў яны выступілі з прамовай і ўзялі ўдзел у прэс-канферэнцыі, падчас якой адказалі на пытанні выбаршчыкаў, распавялі пра свае дасягненні, мэты і погляды на будучыню савета.

Большасцю галасоў на пост старшыні каардынацыйнага савета органаў студэнцкага самакіравання Студэнцкага гарадка БДУ была абрана Аліса Селязнёва.

– Для мяне гэта важны этап. Наперадзе яшчэ шмат планаў і мэт. Я спадзяюся, што за гэты час каардынацыйны савет стане сапраўднай сям'ёй. Выбары для мяне былі хвалюючымі, але я рада, што ўсё так склалася. Яшчэ раз дзякуй майм выбаршчыкам за давер, а студгарадку за бязмежныя магчымасці і падтрымку ў любых распачыненнях.

Як стаць камандай мары?

Годнаму лідару – годную каманду! Адною з ключавых падзей «Брыганціны» стаў конкурс «Каманда мары», падчас якога каманды студэнцкіх саветаў з васьмі інтэрнатаў прайшлі мноства выпрабаванняў.

Сёлета «Брыганціна» раскрыла актыўны ўніверсітэцкі навага боку, бо студэнты на тры дні перавасобіліся ў прадстаўнікоў папулярных субкультур: відэаблогераў, готаў, панкаў, геймераў і інш. Удзельнікам давалася добра папрацаваць над стварэннем сваіх вобразаў, бо ў рэчышчы зададзенай тэматыкі кожная каманда падрыхтавала візітоўку, творчы нумар, відэаагучку і плакат.

На працягу двух дзён журы ацэньвала старанні хлопцаў і дзяўчат. Найлепшая візітоўка і творчы нумар, па іх меркаванні, былі ў студэнцкага савета інтэрната № 4.

Нікога не пакінулі абыякавымі і вобразы каманд. Удзельнікі прызнаюцца, што на падрыхтоўку касцюмаў сышлі тыдні! Вобразы прадумваліся і збіраліся па частках, а любая ідэя ўвасаблялася. Найлепшымі ў гэтай намінацыі былі прызнаны адразу тры каманды студсаветаў інтэрнатаў № 2, 3 і 10.

Каб атрымаць жаданае званне «Каманда мары», каманды студэнцкіх саветаў прайшлі нялёгкай шлях, на якім яны навучыліся слухаць і чуць адзін аднаго, паважаць і прымаць адзін аднаго такімі, якія яны ёсць. З такой камандай не страшныя ні навалыны, ні нягоды. З такой камандай гады ў інтэрнатах стануць найлепшым успамінам пра студэнцтва.

Да такой высновы прыйшоў, мабыць, кожны, хто прысутнічаў на падвядзенні вынікаў конкурсу. Першае месца і званне «Каманда мары» справядліва заслужыў студсавет інтэрната № 2. Другое месца было прысуджана студсавету інтэрната № 10, трэцяе – студсавету інтэрната № 11.

– Быць «Камандай мары» вельмі прыемна! Мы шмат працавалі, каб перамагчы. Наш сакрэт у тым, што мы ўсё робім разам, слухаем і чуем адзін аднаго. Менавіта таму студсавет «двоечкі» – гэта студсавет любові, – распавядае **Арына Храпунова**, старшыня студэнцкага савета інтэрната № 2.

«Не» эмацыянаму выгаранню

Камандная праца – нялёгая праца, закладзеная ў падмурку самакіравання студгарадка. Як не страціць матывацыю да працы і знайсці падыход да кожнага члена калектыву, удзельнікі семінара даведаліся

падчас адукацыйных трэнінгаў. Усе спікеры – прафесіяналы сваёй справы, за плячыма якіх велізарны досвед працы ў камандзе. Зараз актывісты ведаюць, якія бываюць тыпы людзей у калектыве, як матываваць каманду і атрымліваць ад працы задавальненне, як знайсці час на важныя справы, калі вам здаецца, што яго ў вас няма, і як пагадзіцца са сваім унутраным «я» і не падвергнуцца эмацыянаму выгаранню.

Сімвал некалькіх пакаленняў

Адным з самых кранальных момантаў семінара-практыкума стала ўшанаванне актывістаў органаў самакіравання Студэнцкага гарадка БДУ высокімі ўзнагародамі ўніверсітэта. Асабліва важнай гэта падзея стала для выпускнікоў, бо «Брыганціна» – сімвал яднання некалькіх пакаленняў студэнтаў. Зала сустракала сваіх выпускнікоў гучнымі апладысмантамі! Усіх прысутных перааўняў гонар за тых, хто стаяў на сцэне.

У год стагоддзя БДУ нават традыцыйныя мерапрыемствы становяцца адметнымі! Такімі сталі для 170 актывістаў тры красавіцкія дні (21–23 красавіка). 3 дні. Дзясяткі прыгод. Сотні ўспамінаў. Незлічона колькасць незабыўных эмоцый.

Дар'я **ХОМІЧ**

Фота: Валерыя Пярвак, Аліна Цімафеева, Ксенія Мацяш

